

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМИ АВІАЦІЙНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ НА ІНСТИТУЦІЙНОМУ РІВНІ

Світовий досвід щодо варіативності підходів до транспортної політики на державному рівні свідчить, що держава бере активну участь у створенні, розвитку та обслуговуванні транспортної інфраструктури. Загалом держава виконує три основні функції, виступаючи: а) як власник і провайдер транспортної інфраструктури; б) як регулятор функціонування транспортної інфраструктури; в) як джерело підтримки інвестування і формування необхідних інституційних умов функціонування транспорту.

Досвід країн Євросоюзу, США, Японії, Китаю та ін. держав, що в умовах ринкової економіки тільки єдина державна політика дозволяє об'єднати зусилля держави, бізнесу всіх рівнів і секторів економіки у вирішенні загальнонаціональних цілей в транспортному комплексі. Держава здійснює стратегічно-інноваційну функцію – підтримує базисні технологічні та економічні інновації, надаючи їм початковий імпульс [1].

Державне регулювання діяльності в галузі авіації та використання повітряного простору України полягає у формуванні державної політики та стратегії розвитку, визначенні завдань, функцій, умов діяльності в галузі авіації, застосуванні заходів безпеки авіації, прийнятті загальнообов'язкових авіаційних правил України, у здійсненні державного контролю за їх виконанням та встановленні відповідальності за їх порушення.

Відповідно до підпункту 5 статті 4 Повітряного кодексу України Державне регулювання у сфері цивільної авіації та використання повітряного простору України здійснюють у межах повноважень [2]:

- центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері транспорту – Міністерство інфраструктури України;

- центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики в галузі цивільної авіації (уповноважений орган з питань цивільної авіації) – Державна авіаційна служба України.

Концептуально важливо підкреслити основні державні функції, а саме:

- організуюча і координуюча – створення інституційної основи для розробки національної архітектури транспортної системи та координаційних планів розвитку;

- регулююча – створення правового поля, стандартизація параметрів у сфері безпеки та технічної сумісності;

- стимулююча – підтримка досліджень і соціально орієнтованої піонерних проектів транспортної системи;
- інвестиційна.

Всі вищезгадані функції реалізуються шляхом розробки національної концепції і програми розвитку, створення повноважних органів відповідальних за їх розробку та реалізацію.

Наведемо класифікацію всіх методів щодо модернізації і розвитку транспорту:

- методи стратегічного управління, у тому числі: методи прямого впливу: бюджетне фінансування транспортної інфраструктури, пряме субсидування транспортних організацій, організація системи державного регулювання і підтримки діяльності через управлінські структури та методи опосередкованого впливу: надання субсидій і податкових пільг, введення в дію режиму вільних економічних зон для об'єктів інфраструктури, наприклад, у портах, транспортно-логістичних центрах;

- методи фінансового менеджменту;

- нормативно-правові і ліцензійні методи: визначення прав і відповідальності суб'єктів ринку транспортних послуг, формування мінімальних вимог до кваліфікації співробітників і самих транспортних перевізників, стандартів діяльності, правил безпеки та якості послуг, що надаються;

- інформаційні методи: проведення досліджень для розвитку технологій і наступної передачі їх транспортним організаціям.

Отже, суть регулювання авіаційною галуззю полягає у визначенні та впровадженні норм, положень, та стандартів, що керують розвитком авіаційного сектору, як на міжнародному, так і на національному рівні. Це може включати в себе правила та вимоги, пов'язані з безпекою, екологією, тарифами, конкуренцією, технічними стандартами, та іншими аспектами галузі. Регулювання спрямоване на забезпечення безпеки польотів, забезпечення рівноправного доступу до ринку, ефективного використання ресурсів та інші аспекти сталого розвитку авіаційного сектору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Циган Р.М. Методичні підходи до управління транспортною інфраструктурою в Україні / Р.М. Циган, А.О. Кравченко // Ефективна економіка. - 2013. - № 10. - Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2381>
2. Загальна інформація про авіаційну галузь. Офіційний сайт Міністерства транспорту України. Режим доступу : <https://mtu.gov.ua/content/informaciya-pro-aviatransport.html>